

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Felelősségi és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(Falu) Magyar Gazda és Földművel. Szövetség.)
Telefon: 11-35-62.
Postafeliratkezelési száma: 25.133.

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 38. szám.

Szeptember hó 19.

SZÉCHENYI ÉS A FALU NÉPE

Irtá: SCHANDL KÁROLY dr.

Vasárnap szeptember 21-én, van szünetünk eve, hogy Széchenyi István gróf, a Legnagyobb Magyar született Becsben. Atyja, Széchenyi Ferenc gróf, a Nemzeti Múzeum megalapítója, anyja Festetics Julia grófnő volt, akinek fivére alapította a keszthelyi gazdasági felsőiskolát, a Georgicont. Tanulmányait a hazafias pirarista és benécs szerzetesek középiskolájában végezte. Beállt katonának és két hatalmas teljesítménnyel tüntette ki magát. 1809 júniusában egy kis csónakon elvitte, a franciáktól megszállt Dunán a felkelő sereg haditanácsának javaslatát a Komáromban állomásozó nádorfőparancsnokhoz, amivel hozzájárult a magyar inszurgensek megmentéséhez. Négy évvel később, mint a fővezér mellé beosztott bator és erőleves cselekedetével döntő hatással volt a lipcsei ütközés — „népek csatájának” — győzelmes kimenetelére. Kiváló katonai érdemeit azonban ömlesztett magyarságra miatt nem méltányolták az előjétekéselmél s ezért a katonasírköveit csakhamar folcsérrelte a polgári élettől. Nagycsúcs birtokára ment gazdálkodni s megfogadta, hogy hazája és nemzetét fölvirágoztatására szenteli életét.

Külföldi — főleg angliai — utáin sokat tanult s tapasztalatát hazahozta, hogy Magyarországot elindítsa a haladás útján. Alkotásai hazánk fönnmaradásának alapjai s tanításai a nemzet jövőjének útjait mutatják. Széchenyi nem szabad pusztá kulcsokkal, gimnádiparádával ünnepelni. Széchenyit meg kell ismerni a nemzet minden fiának, mert „aki őt ismeri, az követi is.” De különösen meg kell őt ismerni a falu népének, mert senkit nem kötelezett Széchenyi anyni: hádra, mint a föld népet és senki sem kötelezte akkor a földre a föld népet, mint Széchenyi. Ez az oka annak is, hogy a hitelszövetkezetek ezidei kongresszusán Széchenyi követéséről beszéltünk s Károlyi Sándor gróf tábora oly méltóképpen hőndött Széchenyi szemlének, amely a szövetkezes szemléjét is a magyar nép lelke kötéte.

De hát miért is van oka különösképp a falu népének Széchenyi halálával és ragaszkodással megismerni? Azért, mert a magyar

fold népet Széchenyi István gróf szabadította föl a jobbágyágból; ő adott neki megélhetést a mezőgazdaság föllendítésével; hódított el javára a Tisza és Duna árjaitól milhő és millió hold termőterületet; Széchenyi indította el a magyar nép általános gazdasági szabotkoltását; vezette rá a gazdaszervezkedésre és hirdette a szövetkezes szemléjét; végül ő kezdeményezte a törvényelőtti egyenlőséget, az arányos teherviselést s a nem menekes földhözjuthatást.

Széchenyi a föld népet a magyar nemzet végso gyomolának nevezte, de soha sem hüzelgett neki, mint a modern politikusok, mert őszintén szerette az ő népet. Korholta honfitársait hibáikért, de soha sem állította egymással szembe őket, mert nem szerette a válaszalakat. Alkotásai minden téren hirdetik nagyságát. A Magyar Tudományos Akadémia, Buda és Pest egyesítése, az első dunai hid, a Lánchíd, az Alagút, az alduai Vaskapu, a gőzhajózás, a magyar vasút, a gyáripar, a bank, a takarékpénztárak, a gőzmalom, a hajógyár, a kaszinók, mind-mind az ő kezdeményező és teremtő erejének köszönheti létrejöttét. Mégis a szívéhez legközelebb állt a föld és annak népe. Innen van, hogy reformmunkáját a mezőgazdaságnál kezdte. A lötenyésztes és általában az állattenyésztés föllendítéséhez látott hozzá. Eleltre hívta a Gazdasági Egyesületet (OMGE) s a fömmörülésre buzdította a gazdákat (gazdakörök), hirdette a társulást és szövetkezes szükségességet, megindította a selymenyésztést, a boriszat, majd leveles erejét a Tiszasabályozás, armentesítés és a Balaton ügyének szentelte.

Széchenyi volt az első, nagyjaink közül, aki a társadalmi — szociális — kérdést tanulmányozta s fölállította a szociális programot, melynek főpontja épp a jobbágyiagság felszabadítása volt. Eleltre hívta a század elején megindult s azóta is egyedül igazi „reformkorszakot”, mely a magyar társadalomba a nemes értelemben vett egyenlőséget és egységet munkálta a tiszta keresztény erkölcs alapján.

Egyszer utasították rendre a diétán: mikor a jobbágyokról szólt s elragadtatta magát. A munkanélküliség ellen küzdött, de nemcsak szóval, hanem tettekkel is.

A század első évtizedében ennek a Széchenynek a zászlajával menünk kétázsan, egyetemi ifiak, a falu népéhez, mint Széchenyi Szövettség. Károlyi Sándor gróf, Mailáth József gróf, Széchenyi Géza és Aladár grófok, Darányi Ignác és Prohászka Ottokár bátorították s Bernát István, Mészáros Pál és Czettler Jenő támogatták azt a bator sereget, mely vezetésével fölkereste a falvak népet, hogy azzal együtt dolgozzon és attól távollartsa a nemzetközi marxizmus és szabadkőművesség országmozgó szellemét. Erős volt a harcunk s ma érdemes visszatekintrintünk rá. A keresztény, nemzeti argárgondolat harcosai voltunk — Széchenyi katonái — egy elnésséges világban. Höl voltak akkor még azok, akik ma túl akarunk bennünket licitálni s akiknek oly könnyű az uralkodó korszakem elonveit élvezni?

Megjósoltuk a vörös világot s utána újból: hozzáláttunk a falu népével együtt, a munkához: a keresztény magyar újjászülétes művelés megalapozásához. Hogy munkánkat siker koronázza, hogy elérkeztünk Széchenyi jóslata teljesítésének hajnalához, annak köszönhetjük, hogy egy tapodattal sem térünk el Széchenyi tanításától.

Majtköbben nem lehetünk meg születése napját, mintha iparkodunk megismerni tanítását. Beszéljen Széchenyi. Tanításait nemcsak anyagi alkotásainál, hanem könyveivel, beszédeivel és leveleivel is ismerjük meg. (Legszíntebb összefoglalásuk: Pekete-Varadi: „Széchenyi vallomási és tanítási c. könyv. (1926.) Kivánja, hogy mentül többet tudjunk.

A tudás, a műveltség teszi gazdaggá az egyént és a nemzetet. A művelődéssel lehet csak szebbé, nagyobbá tenni a nemzetet. Önmagát ismerje meg először is az ember. A nemzet is lássa, mik a hibái és mik a jótulajdonságai. A magyarnak az a baja, hogy vagy elbizzta magát, vagy nem bízik magában. Nem tud a helyes középúton járni, hanem a szélsőségekbe csap. Az országférfogatás, a forradalom a legnagyobb rossz, ami egy nemzetet sújthat. A mindenáron való gáncsoskodást eltiltí, mert az legtöbbször „szereplés nyavalyája.” De különösen pálcát tör a demagógiára, a szajhóskodés

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által idonként kiadott „Rádios gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Hűlföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

folott, mely romlásba dönti az országot. Tulsoakat politizál a magyar, ahelyett, hogy iparkodnék jól megismerni a dolgokat. A szétváló csoportokat eggyé kell olvasztani a nemzet testében. Az önzés-szemben az együvértartozás erzetét növeljük. A közjótér való munka a magunk javát is eredményezi. A közérrel való egyesülés az áldozatkészséget kell nevelni a magyarban, mert ez hiányzik a legtöbben. Ellensége a nagyképűségnek, önhittségnek és hüzelkedésnek. Legyen állhatatos és alapos mindenben az ember és kerülje a föllételességet és létevázást. Legyen mindeniben hüség a hazájához, kötelességtudás, is, tenfejelem és őszinteség. A szabadság nem jelent szabotlanságot. A vallásosság és az erkölcsi alap teszi az embert emberré s a titokban való társulás legtöbbször alacsony bün eredetű.

Ilyennek képzelte, ilyennek akarta nevelni ő a magyart. Ezért élt, ezért dolgozott szóval, tettel és tollal. Fogadjuk meg Széchenyi születése napján, hogy mi is ezért élünk és ezért dolgozunk!

A mi honvédeink

A napisjátó nap-nap után kblll a keleti harcárenen kitünt vitéz honvédeink hőstetteit, amelyek a dicőségös fénykoszruvával övezik a sötéttség hatalmával küzdő fiaink összességének hómöklét. Lapunk szíltre szabot terjedése s az a körülmény, hogy hetenteink csak egyszer jelentkezünk, nem teszi lehetővé, hogy mi is csokorba köthessük a magyar dicőségös önk harnatos vériragait, bárhogy östökölj reá az akaratunk és szerken a szívünk igaz érzése. A néhány sorban, amely rendelkezésünkre áll, csak azt mondhatjuk, hogy mennyire szeretjük, féljük és csodáljuk a mi drága fiainkat, akik hálalmegvett bátorsággal törnek előre, hogy hazájuk és nemzetük pusztulását elhárítsák. Mi csak azt mondhatjuk, hogy ezekben, hogy hi-zunk bennük. Biznak lelkünk minden gondolatával és akaratunk minden idegzával. Tudjuk, hogy amit vitézséggel, hüseggel, áldozatkészséggel és önfeláldozással elérhetnek, azt ki is vivják a poklok tornácán át is. Ez a hazá és ez a nemzet nyugodt. S ezt apai büszkeséggel, anyai meghatottsággal és testvéri szeretettel küszönjük nekik, amikor a magyarok Istene további oltalmába ajánljuk őket!

„A SZÖVETKEZÉS TISZTA MAGYAR GAZDASÁGI ERŐ” Wünscher Frigyes dr. 200.000 km-es utat tett az országban, tanulmányozva a falu problémáit

ember számára a szövetezés nélkül lehetetlen, mert

A legnagyobb magyar szövetező, a *Hongya Központ* alelnök-vezérigazgatója, **Wünscher Frigyes dr.**, a *Falu-Gazdaságtudományi Társaság* alelnöke, azóta, amióta néhai **Gömbös Gyula** felkérésére elfogadta a *Hongya* meghívását az intézet vezérigazgatói állására, tudvaleg szinte hihetetlen mértékben felvirágoztatta a magyar falu népének ezt a nagyjelentőségű intézményét, amelynek forgalmát megsekkasztotta, hálózatát kiszélesítette, teljesítő képességét fejtő ki.

Amellett azonban, hogy a *Hongya* életében művelésével egészen új, gyorsított fejlődést teremtett és alkalmassá tette a szövetezést, mindazoknak a lehetőségeknek a kihasználására és feladatokat teljesítésére, amelyek a szövetezői gondolat előharcosainak és a szövetezőket megalkotóknak lelki szeméi előtt valaha is felmerültek, **Wünscher Frigyes dr.** szakadatlanul és fáradságtalanul tanulmányozta a falu, a falu gazdasági és társadalmi problémáit. A *Hongya*

alelnök-vezérigazgatója tehát, amióta tisztességgel elfoglalta, állandóan és szívet-lelket gyönyörködtető eredményekkel nemcsak *tanított*, — megtanította a falu népet a szövetezésre, az önszervezés gondolatának gyakorlati megvalósításának módjára, de emellett — ezzel állítva példát mindazoknak, akik közügyekkel, népi kérdésekkel foglalkoznak — szakadatlanul *tanult is* hehizonyiba ezal, hogy hiségek követője a nemzet nagy tanítóinak, Sécényi Istvánnak és Károlyi Sándornak.

Wünscher Frigyes dr. „*Falusi tanulmányutaim*” cím alatt a *Képec*-lapon beszámoló hatestizeddel munkájáról 1905 mágyar közösgében megte, 2100-nál több látogatása tanulmányairól. Ezek az utazások — a rájuk fordított időt egyfolytában számíva — *340 napot, tehát csaknem egy egész esztendő* vettek igénybe és *200.000 km-es utat igényeltek*. Ez a *lávolság az Egyenlítő hosszának körülből az ötszöröse*...

Miért nincs meg a gazda munkájának a kellő eredménye?

Wünscher Frigyes dr. beszámolója bevezető részében, utazási indoklásul *Darányi Ignác* szavai idézi: „*Miért többet utazik valaki, annál job, mert többet lát saját szemével, márd pedig azt semmi sem pótolja, de az utazás minden ceremónia és tüzi-játék nélkül történik.*”

(Annak az 1905 községnek a népe, amelyet **Wünscher Frigyes dr.** az előbbi hat évben megvizsgálott, tanubizonyítást lehet arról, hogy a *Hongya* alelnök-vezérigazgatója valóban minden ceremónia és tüzi-játék nélkül gyűjtötte össze tapasztalatait és állapította meg, hogy melyek azok a problémák, amelyeket a szövetezéssel meg lehet oldani.)

A cikk további során leszegzei **Wünscher Frigyes**, hogy az ország lakossága ma mindenütt egyformán dolgoz, nagyon szereti a földet, érzi, hogy a gazdaságos megterelés, valamint a család gazdasági megerősödésének gondolata iránt. Ha munkája még sem járt kellő eredményre, úgy annak oka kétféle:

Legtöbb helyen nincsenek meg a helyes termelés előfeltételei és az érdekesítés legtöbb helyen nem a gazda, hanem a folyton szaporodó közsévi réteg javára történik.

A bajokon csak a szövetezés segíthet

Ezeket a bajokat az említett kormányintézkedések mellett, csak a szövetezés segíthet.

Rámutat azután a tanulmány arra, hogy a magyar embernek bámulatos értéke van a szövetezés iránt. Hivatkozik olyan, a hegyek közt féltve elhagyott szövetezőkre, amelyeket a falunak a világtól ugyiszóvan elzárt népe, szinte teljesen magától hozott létre. Összinté elismeréssel szemel be azokról a falusi szövetezőkéről, amelyeket

a falu 1000—1500 lakosa közül 300—400-an is tagjai.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a hővénnyen védett Rákospoti bakteriumból
alkalm. Kapható és megrendelhető csak **ALLERGEN OTTO** Budapest, VII., Deákny. 51. Hsz. 2/a
Árak: Deáknyalán al Budapest: 4 6 8 10 12 15
5.10 7.50 9.60 11.40 13.80 16.90
Tanulmányok prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Wünscher Frigyes dr. részletesen foglalkozik a helyes termelést akadályozó körülmények, az árvíz, szikes területek, az egyoldalú nyomásos gazdálkodás, stb. hátrányaival és hangsúlyozza, hogy a vízmosásos, termelésre alkalmatlan, terméketlen területek megjavítására kormányintézkedés szükséges. Ugyancsak kormányintézkedés szükséges a fölbirtok tulajdonság elapadásának megakadályozására. Ennek kapcsán

elisméréssel emlékezik meg az utóbb megalkotott állattenyésztési törvényről és a terbe vett mezőgazdasági-terjesztési törvénytervezetről.

Ugyancsak a helyes termelés előfeltétele lenne a modern talajmunkáló gépek megvásárlásának megkönnyítése.

Az érdekesítés terén mutatkozó hibák kapcsán hangsúlyozza, hogy e téren a helyzet az utóbbi években javult ugyan, de még mindig sok kívánni valót hagy hátra. Az érdekesítés megvalósításának hánygában a felálló szervezéseknek értékesíteni elpocsékolni a vasároka járással és ugyanezen okból nem tudja igénybe venni az együttes beszerzés előnyeit.

Leszegzei azt a közismert tény, hogy

a falusi *Hongya* szövetezők, és hitelszövetkezetek nagy részének sem a háború, sem az azt követő válság során semmi bajuk nem volt míg a kereskedők kényszerre gyűjtöttek, bankoknak nehézségei voltak, ezek nem csak fenmaradtak, de gyarapodtak is.

A példák hosszú sorára hivatkozva, rámutat **Wünscher Frigyes dr.** arra, hogy a szövetezők magyar kisemberek teljes mértékben átértékelt és magukéva tették a keresztény erkölcsi alappon álló szövetezőket elvet.

Wünscher Frigyes dr. ezután részletesen ismerteti a szövetezői élet által kifinomált falusi emberteremtést, bemutatja foglalkozik a Központ és a tagszövetkezetek viszonyáról, majd a magyar szövetezői mozgalom jövő útjának irányát ismertette, a következő elveket szegzei le:

A magyar szövetezőket mozgalom kereskedelmi és ipari téren mindenképp teljes egyenrangúságot kell, hogy követeljen a tőke vállalkozásai mellett.

Hangsúlyozza, hogy ehhez nem állami támogatás szükséges, hanem csak a *termelőnek, vagy fogyasztónak a szövetezőkhez való jogát nem szabad kétségbe vonni*. Rámutat arra is, hogy

a szövetezőknek nemcsak állami támogatásra nem szorultak, de még bizonyos feladatok le is vesznek az állam válláról.

Napközi otthonok létesítésével, közlekedési tanulmányok vezetésével, gabonagyűjtő-társaság, stb. intézmények létesítésével.

A szövetezők szabadság biztosítása mellett meg kell oldani az állás-vezetkezők és a könnyelmű szövetezők alapításának ügyét is.

Harmadik fontos elv, a hitelkérdés megoldása.

Rámutat ennek a kérdésnek kapcsán annak a közösgéjére, hogy

az Országos Központi Hitelszövetkezet bizonyos létezőt használóira a betétekhez jussón és ebből az ország termelésének fokozására, hosszulejárta törlesztésének költségeit folyosíthasson.

Annak kimutatása után, hogy a szövetezők működése mások jóga érdekében nem érti és hogy a helyes szövetezői munka a gazdasági élet más terén is segítséget jelent, rámutat a kiváló szerző arra, hogy a kis-

Győrffy-Bengyel Sándor az új közellátási miniszter

Magyarország Főmeltósága Kormányozta a miniszterelnök előterjesztésére **Laky Dező** közellátásiügyi minisztert állásától saját kérésére fölmmentette s utóául **Győrffy-Bengyel Sándor** titkos tanácsos, vezér-erdest, egyidejű szolgáltatónkivüli viszonyba helyezés mellett kinevezte.

A kormányzó **Laky Dező**nek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül adományozta. tanácsosi méltóságot adományozta.

Győrffy-Bengyel Sándor közellátásiügyi miniszter szeptember 16-án a rádióban nagyszabású közellátási programot adott.

Megdallapította, hogy nemcsak a honvéd teljesít honvédelmi kötelességet a tizvonalban, hanem itthon is azt teljesít minden olyan dolgos magyar kéd, amely termelő munkát végez a mezőgazdasági, az ipari és minden egyéb anyagi vonalon.

„mert ezzel könnyíti mostani háború közellátásunkat és elősegíti anyag kitarthatásunk lehetőségét. — *Ahátudjuk a nehézségeket, —* bantzotta a miniszter. —

Van az országban anyni élelmi-szerintk és egyéb közellátási anyagkésztelink, hogy azokból nemzetünk minden tagja igazságos mértékben folyamatosan és fennakadás nélkül ellátható lesz.

— *Az árdráclátást kériklhetetlen szigorral fogom megvonalni.* — mondotta.

Nagyonfontosságú a közellátás igazságos biztosítása érdekében tett kijelentése:

— *A gazdaságsadalomtól, mint természetes szövetségesekintől és a termelő osztályk minden rétegektől elváróm és kérem, hogy a felesleges és értékesítésre váró terményeiket és termékeiket ajánlják fel az ország közellátási*

csak szövetezői uton tud a falu kisembere bizonyos brenedéseket, elveket, úszmárvazokat előnyösen beszerezni, ugyancsak szövetezői uton oldhatja csak meg az eredményes értékesítés feladatát; a szövetezők segítségével lehet a legeredményesebben szolgálni a kisgazdák ismeretkörének bővítését és végül csak a szövetezők útján juthat nyugodt hitelhez a gazdaságsadalom.

A nagyszerű tanulmányt a következő megjelölésre érdemel mondatokk fejezi be a szerző: „*S meg egyet: pillanatnyilag talán nem érezük annyira szükségét a valódi nemzeti gazdasági erőknek, mint ahogy érezhetük történelmünk szomorú éveiben. De az erő mindig erő marad, az erő pedig nemcsak lelki, anyagi előfeltételül is függ.*”

A szövetezés tiszta magyar gazdasági erő. Ebben nincs idegen munka, idegen tőke, idegen gondolat! Magyar minden tag, magyar minden fillér tőke, magyar ott minden gond-lat, minden törekvés. Becsüljük meg ezt az erőt!

Mi, akik hat évig járunk az országok, hogy ezt az erőt megismerjük, értékeljük, ezt az erőt a látottak után kötelességérzetből, de lelkesedéssel és meggyőződéssel is maradunk munkásai a magyar szövetezők mozgalomán! Akik tiszta magyar szívrrel olvasták beszámolókat, tudják, megérzik, — miért!”
b. k.

POLITIKA

BOMLÁS A NYILASOKNÁL

A nyilaseresztés pártban megindult a bomlási folyamat. A párt hatalmas lapjában, a *Magyarország* hasábjain a lap főszerkesztője, **Kripprecht Olivér** kétoldala cikkekben ismerteti a párttal szembeni súlyos vádjait, bejelente, hogy több országgyűlési képviselővel egyetemben, kilép a pártból. A cikk, valamint a kilépő képviselők és pártvezetők kilépőleveleikben kifogásolják a pártvezetést, a pártban uralkodó pongyolóságot,

Szállási nyilatkozatairól pedig leszegzezik azt a köztudott tény, hogy „nem volt senki, nemcsak Magyarországon, de Európában sem, aki ezeket megértette volna”.

A Magyarországgal és a nyilasférfi-vel együtt, egész sereg vidéki pártszervezet is testületileg lépett ki a nyilaspartból.

Kormányzó Urunk látogatása a Führer főhadiszállásán

Magyarország Kormányzója a Birodalmi Vezér és Kancellár megnevezésű szolgálatban a Németországba utazott. A Birodalmi Vezér szeptember 5-től szeptember 10-ig a keleti fronton lévő főhadiszállásán látta vendégül a Kormányzó urat, aki utjára elkísért Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter, valamint vitéz Szombathelyi Ferenc tábornagy, a honvédezerkár főnöke.

A látogatáson a Kormányzó ur és a Birodalmi Vezér a politikai és katonai helyzetet ismételten megbeszélte.

Tanácskozásai a két nép hagyományos fegyverbarátságának szelleme hatotta át, amelyet a bolsevizmus ellen folytatott együtttes küzdelem újból megerősített.

A politikai és katonai megbeszéléseken magyar részről a miniszterelnök és külügyminiszter, valamint a Honvédezerkár főnöke, német részről Ribbentrop külügyminiszter és Kvitka tábornagy, a német véderő főparancsnokságának főnöke vett részt.

A látogatás ideje alatt a Kormányzó ur felkereste Brauchitsch tábornagyot, a német hadsereg főparancsnokát és Göring birodalmi tábornagy is vendégül látta a Pómetósi urát.

A látogatás ideje alatt a Kormányzó ur felkereste Brauchitsch tábornagyot, a német hadsereg főparancsnokát és Göring birodalmi tábornagy is vendégül látta a Pómetósi urát.

A Führer ünnepélyes formában átvettette a kormányzóknak, mint a m. kir. honvédség legfőbb parancsnokának a vaskevert lovagkeresztjét.

A m. kir. honvédség csapatai híven beváltak fegyverbarátságban a német katonákkal, illetve viselkedésük határt az európai kultúra bolsevista ellenségével, s a Führer a kitüntetés adományozásával ezeket a csapatokat világség részesítette tisztelgésükkel.

A Kormányzó ur és kísérete látogatása idején Bárdossy miniszterelnök rádióüzenetet intézett Magyarországról néphez.

Utal arra, hogy mi már egyszer a világháború véres színterénél után, a magunk tiszteletét meg a véres mély szörnyűségét a székelyek, amely hátrahagyta magáról, hogy a szociális igazságot valósítsa meg.

Négy és fél hónap szenvedés után újra magára örvend a nemzet és kivétel magából a mérget, amelynek fertőzése számmra azokra többé nem veszélyes.

Dé amikor a baráti Német Birodalom megállította a gézsi kúrdelmét a feszülő rémél, hogy végig leszámloljon vele, a békés városokat ellen intézett brutális és véres Szovjetármádák, ami európai közelemisség tudatában is, az ország részt vállaltunk a harcban.

A német hadsereg oldalán és a régi fegyverbarátság szellemében hozták meg a magunk vezérutasát ebben az új kezességükben, sok más nemzet fiatal együtt. Vitéz katonáink — akiket az egész nemzet hátrá és áldása is — jól tudják, miért küzdenek. Azokban a városokban és falvakban, ahová bevonultak, a maga szörnyű valóságában fűrészt mészáz a barbarizmus, nyomon követik az szenvedés. Az európai hatalmak ellenségei a kezükbe kerülő hadi-zsákmányban pedig újabb és újabb bizonyított találatok azokra a tervekre, amelyeket ez az uralom forralt Európa ellen.

Az európai keresztény kultúra védelmének az harcunk a célja. Egész Európa áll itt szemben az istentelenség és a pusztítás démonjával. Az európai hatalmak ellenségei a kezükbe kerülő hadi-zsákmányban pedig újabb és újabb bizonyított találatok azokra a tervekre, amelyeket ez az uralom forralt Európa ellen.

Az európai keresztény kultúra védelmének az harcunk a célja. Egész Európa áll itt szemben az istentelenség és a pusztítás démonjával. Az európai hatalmak ellenségei a kezükbe kerülő hadi-zsákmányban pedig újabb és újabb bizonyított találatok azokra a tervekre, amelyeket ez az uralom forralt Európa ellen.

A Kormányzó ur és kísérete szeptember 13-án érkezett haza németországi utjáról. Eltekhes magyar hely közlése szerint a megbeszélések eredményeként a legteljesebb mértékben meg lehetünk elégedve. Németország a régi, hagyományos fegyverbarátság szellemében a legteljesebb megértéssel mutatta ismét iránynyitást.

A Kormányzó ur és a miniszterelnök a német-magyar határ átjárásának szívesen táviratokkal búcsúztak el a vendéglátóktól.

Bárdossy miniszterelnök és külügyminiszter Ribbentrop német külügyminiszterrel üdvözölt.

Az országgyűlés két Házaának külügyi bizottságában szeptember 15-én szombat be Bárdossy miniszterelnök

A Kormányzó ur kíséretében tett németországi utjáról.

A két ismertetés nagy vonásokban egyezett a következőket tartalmazta:

A látogatás újabb bizonygató adta a bolsevizmus elleni egyesítés mellettünkkel ismét megbeszélte magyar német barátságunk. A megbeszélések a magyar és német fővezérek nézetek és feltevéseinket szorosított mutattak. Ugyanolyan teljes volt az egyetértés a két ország hadvezetése között a szövetség elleni hadműveletekben való részvételük megbeszéléséről, amely az igénybevért katonai alakulatok okosri felállítását mellett továbbra is az eddigi keretek között maradt.

A miniszterelnök végül az általános helyzetéről adott felvilágosítást.

Az ország hódol Széchenyi emlékének

Széchenyi István gróf születésének 150 éves évfordulóját szeptember 21-én ünnepeljük. A magyar nemzet háláját és megemlékezését a kormány vezetésével az egész társadalom kifejezésre akarja juttatni, amelyet a pesti Vigadó nagytérben rendeznek a nagyszabású emlékünnepségen. A kormányzó Úrnk délelőtt fél 11 óra körül érkezik az ünnepségre. Az egyetemes emlékkör élénkök a Himnusz, utána a kormányzó meggyújtja a nemzeti emlékszer, fakülvit és azt átadja a magyar ifjúság küldöttének. Az egyetemes emlékkör Kodály Zoltán—Kölcsey Ferenc: „Huszt” című énekkari művét adják elő. Közben az ifjúsági küldötték az emlékezés fakülvitét kivonul a teremből, lent a Vigadó előcsarnokában a koszorúzó küldöttégek felsorakoznak és meggyújtják az ünnepség befejezését. Az ének elhangzása után

Bárdossy László miniszterelnök ünnepi beszédet mond.

A beszéd után az egyetemes emlékkör a Szózatot éneklik. A vigadói ünnepség ezzel véget ér és a kormánytagjai a fakülvit küldötték után a Széchenyi-szoborhoz vonulnak, ottannak pedig az összes koszorú-küldöttégek következik zászlókkal és koszorúkkal.

A Széchenyi-szobornál 150 tagú leventezetnek cenzusokat ad elő, majd az ifjúsági küldöttség harsonk hangját megérinti a szobor elé felvonul és a levente-díszszzad tisztelgése, valamint a különböző szervezetek zászlóinak meghajtása közben, meggyújtja a fakülvit a szobor előtt.

A Hanga 600 község szegényei lájja el vándor-babakelengyével

Az Országos Egységsgéppálmái Szövettség tavasz folyamán tervehette a vidéken mutatókötő nagy hiányok pótlására, hogy vándor csecsemőkkel segíti meg a magyar falvak szegénysorsát, gyermekét váro anyáit.

A Hanga Szövetkezeti Központ magára vállalta 600 község szegényeinek vándorkelengyével való ellátását.

Természetesen az akció zavartalan lebonyolítását, elsősorban azokban a községekben látja biztosítva, ahol Hanga szövetkezet és a szövetkezeti népmozgalom által létrehozott szövetkezeti asszonyokalport működik.

A Hanga vándorkelengyere keretében egy-egy község szövetkezeti asszonycsoportja 3-4, a vagy 5 vándorkelengyét kap, a község szegény és ellátatlan családjának aránya szerint.

Egy-egy kelengye hat hónapig marad egy-egy újszülöttnek.

Utána ismét visszkérül a Kelengye gondozására megalakult szövetkezeti és községi bizottsághoz, ahol átvizs-

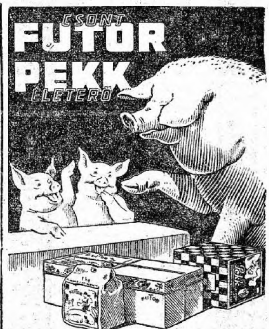
bor előtti emléktárat. Ezután Varga József dr. kereskedélem- és közlekedési miniszter emlékkönyvet mond az ország nagy tisztelettel. Nagytervez, Kaszara, Sepsiszentgyörgyre és Újvidékre. Végül a Himnusz éneklék el.

A magyar társadalom és különösen a társadalmi egyesületek, vezetői máig megneghelték idők szavát megérte, gyönyörű elhatározással és a Széchenyi által egyéniségük méltó eszedeltek teszik eredményessé és maradóddá értéklé a Széchenyi-juhélmot. Az összes egyesületek és intézmények, amelyek a legnagyobb magyar halhatatlan életének kitűzős és hódolati akarják, elhatározták, hogy koszorú helyett koszorú megváltás elme azok arát felajánlják egy állandó jellegű Széchenyi-népfőiskola létesítésére. Széchenyi, aki azt hirdette, hogy a „tudományom emberfő neműje, a nemzet igazi hatalma”, bízten és megelégedetten feltekint vissza arra a népre, amely annyira szereti, hogy egy század múlva megis gyümölcsöt hozott az elvetett mag és a mai magyarok, valóban mi magyarok lettek és nem csupán szóval íparkodnak meltek lenni a legnagyobb magyarhoz.

gájják a ahol a község háttasszonyai társadalom uton, önkéntes áldozattal gondoskodnak az esetleges kopás javításáról, a hiányok pótlására, stb.

A Hanga Szövetkezeti Központ a csecsemő, valamint a kelengye gondozására képeket ellátott utasítást küld minden falusi édesanyának, amelyel az célja, hogy a gyermekelengyével való anyagi megsegítésen túl, még a falusi gyermekgondozás is segítse a szegényeségekben és korserűbbé tenni. Az első kelengyét szeptember végén, az október elején érkeznek meg a kijelölt falvakba.

Mezőgazdasági kiállítás Kalocsán. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Gazdasági Egyesülete, a pestvármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelő, az Alföldi Mezőgazdasági Felügyelő Szövettség, valamint a Pest-Pármegyei Szarvasmarhatenyésztési Egyesület támogatásával Kalocsán 1941 október hó 11-én mezőgazdasági, gyümölcs, szőlő, bor, halászati és vadászati, valamint szarvasmarha-kiállítást és díjazást rendez.

CHINDIN UJPEST

FELEMELTEK A CUKOR-FEJADAGOT

A közlektási miniszter rendelettel adott ki a cukorfejadagok újabb megállapításáról és a cukorjegyek kezeltésének újabb szabályozásáról.

1. A rendelet értelmében Budapest területén, továbbá a szomszédosban fekvő városokban és községekben, amelyek a cukorjegy bevezetésé alkalmával kiadott rendelet felsőre, a fejadag személyenként és havonként 104 dekagramm.

2. A többi törvényhatósági jogú, valamint megyei városban, ugyancsak azokban a térszéli nagyobb létszámú községekben, amelyek iparforgalmi népességének számránya husz százalék feletti van, valamint azokban a térszéli kisebb létszámú községekben, amelyek iparforgalmi népességének számránya negyven százalék feletti van, a fejadag személyenként és havonként 52 dekagramm.

3. Az eddig nem említett községekben a fejadag személyenként és havonként 32 dekagramm.

4. A terhes anyáknak a terhesség negyedik hónapjától, a szoptató anyáknak a születés előtti kilencedik hét végéig a fejadagot a hatóság személyenként és havonként 156 dekagrammra egészíti ki.

5. A tizenhat éves életkor be nem töltött gyermekek fejadagja személyenként és havonként 104 dekagramm.

6. A harmadik bétozés hatálya alá tartozó községekben a 12 éves életkor be nem töltött, de tizenhat éves életkor meg be nem töltött gyermekek fejadagja személyenként és havonta 32 dekagramm.

A cukorjegy kinyomtatását Budapest részére a polgármester, az ország többi területére részére a közlektási miniszter intézi. A havi jegyek beosztása alkalmával három hónapra szóló cukorjegyet kell kihasználni. Széve az első kiosztást, amikor Budapest területére a szeptember 22-től október 1-ig terjedő időre szóló cukorjegyet is ki kell adni, az ország többi részében pedig az első kiosztás alkalmával csak november 17-től december 31-ig érvényes jegyeket kell kiadni.

A rendelet értelmében a cukorjegy, ezáltal havi jevy, amelyre a havonként megállapított fejadagot négy részletben lehet igényelni. Az első jegyfelvételny a hónap 16-ik napjáig, a másodikat a hónap 24-ik napjáig, a harmadikat a hónap utolsó napjáig, a negyediket a következő hónap 3-ik napjáig lehet beváltani.

A rendelet a továbbiakban a lakóhelyváltozással kapcsolatos intézkedéseket tartalmazza. A rászoruló betegek havi fejadagját orvosi bizonyítvány alapján legfeljebb 104 dekagrammra lehet kiegészíteni. A rendelet Budapestén szeptember 21-én, az ország többi részében november 17-én lép életbe.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

Kormányzónkért, hazánkért és honvédeinkért imádkozva ünnepelték Szent István-napját a Németországban dolgozó magyar munkások

Idézetek az idegenben megtartott ünnepségekről küldött levelekből

Nehéz, de nagyon kedves és szívesen vállalt kötelesség mellett kötöttük le magunkat akkor, amikor azt üzentük Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkástestvéreinknek, hogy az idegen országban, szokatlan környezetben rendezett Szent István-napi ünnepségeinkről küldött beszámolóikból személyesen felgöngyölítsük közölni. Csak most, amikor a sok-sok levelet olvasszátok és nagyon örömmel látjuk, mennyi igaz és tisztá érzés, nemcsak hazaszeretet sugárik felénk írásaikból, ébredünk tudatára annak, hogy mennyire súlyos feladat egy-egy, különösen szép mondatot kiragadni a levelekből, amelyeket voltaképpen teljes terjedelmükben szeretnénk közölni, dicséretre mindazonkán a derék munkástestvéreinknek, akiknek hazajutóit dobogó szívverése mozgatja az egyszerű sorok mögül...

De beszéljenek a Németországból!

Egri György írja Osmarslebenből (Kreis Bernburg) 8 körösáradányi és 17 szadányi munkástársa, valamint a szomszédos gazdaságban dolgozó bordosmegyeiek nevében, hogy

a maguk-kézítezte nemzetit lohogó alatt, fegyvertelen menében elvonultak a világháborúban elesett német bajtársak emlékéhez. A menethez a német lakosságból is sokan csatlakoztak. Az emlékműnél elcsenáltak a Hinnuszt, a Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország e dalt, majd vezetőjük, Egri György elmondotta, saját szerzeményű, Kormányzó Urunkért, hazánk gyarapodásáért és honvédeink győzeleméért könyörgő imáját. Az ima alatt szem nem maradt szárazon, még a német halgatósság is mélyen meghatótta a bensőséges únon, amelyet a Hiszegegy élénkiesével fejeztek be, majd koszorút helyeztek az emlékműre. Ekkor Osmarsleben polgármestere tölcsmóltatta magának az elhangzó szavakat, majd német nyelvű köszönetet mondott a magyar csoportnak a szép ünnepségért és valamennyiükkel kezetfogott.

Az ünnepség lefolyásáról különben igen megleghanu leveleben számolt be Rothe ur, Osmarsleben polgármestere is, aki - amint írja - választásnémet fegyverbarátosság, amely a világháborúban egybefűzte a két népet, amely most közösen harcol a Szovjet ellen, Európa békéjéért. A levelezés csatlakozt az ünnepi csoportról készült fényképet is, amelyet emlékként örüink meg.

Néző István, Dudás Mihály és Vass Sándor leveleiből - amelyet Quilow über Anklam-ból (Kreis Greifswald) írtak - idézzük a következő sorokat:

... A nagy ünnep előtt bejelentették a gazdánknak, hogy e nagy és szent ünnepben nem dolgozunk, mire ő dupla óráért ígért nekünk. Mi nagyon szépen megértjük és elmondottuk neki, hogy milyen nagy nap ez számunkra, mire a gazdánk

jókedvű és szívesen stótt hozának és szeretettel vette tudomásul, hogy mi nem hagyjuk el ünnepünket. És így gondolatunk: Réá, Aká még é; szíve és lelke velünk van és nem hagy elveszni bennünket... Testéből csak esodakóvó Jóbbját hagyta reánk, de mi mindig éreztük, hogy szívesen velünk van és segít bennünket az igazságról és a jogosság elteni harcainkban... Ezeket a gondolatokat előttem mentik ki szerdán regel a határiba. Szép szűtő a nap és mi szívveln otthon voltunk... Vége az aratásnak, he van csomóvza az élet... A határiban löttöttünk egy szép aratási koszorút és szívesen feltöltvőre elvittük a város-fehérvölgy papírát díszített koszorút az ur lakására. Elmondottuk a H. szelvények, életfelnéltek - könyves szemmel - a Hinnuszt és átadtuk a koszorút. Gazdánk szeméből is kisorsodt a könny, harminc márkát adott nekünk és valamennyiünkkel kezét szorította...

Fekete Sándor írja (Prillwitz, Kreis Pritz)z, többek között a következőket:

- Szent István-napján reggel esett az eső. Mi odahaza, énekel és imával ünnepeltük a nagy napot. Déli szép idő lett, ekkor felkerestek inspektorunk és kérte, hogy a háborús helyzetre és a magyar-német barátságára való felteintelt. Felvittünk a levélzetit gabona betakarításáért, hogy az eső és az allenséges reptük esetleges kárvesztését megemissük. Kérjük, 41 dobozi magyar vándormunkás - szíveskedjenek megüzeni, bűnösök vagyunk-e? Mi úgy éreztük, hogy feltápi ünnepés utáni fénápi munkánálunk egy velünk együtt hadviselő haránt ország iránti kötelességünkkel tettük eleget... A derék dobozi testvéreink szeretettel üzenik, hogy helyesebben bírnak is cselekedhetek volna.

Mártha Lajos és Gáll Erzsébet (Möderau über Halle (Saale))

... Iszen áldását kérték Szent István napján is Horthy Mihály - Kormányzó Urunk önméltóságára, embelszóló határak helyreállítárára, akiknek köszönhetjük, hogy a Kárpátok ormán és a Délvidéken újra szent magyar zászló leng és Főméltóságú Asszonyunkra. Iszen óvja és segítse honvéd testvéreinket, akik védik hazánkat a hánátoktól...

Ha a torlódo eseményekről való beszámolás mellett lehetőségekünk nyílnak rá, következő számunkban folytatni fogjuk a Németországban tartott Szent István-napi ünnepségek ismertetését.

ÜZENETEINK:

Kazai Irén, Buchholz u. Schwiebus: Az újságot senkinek nem küldhetjük a nevére; az egyes munkahelyeken dolgozó valamennyi munkásnak egyformán jogában áll a lapot elolvanni, sőt, ez kötelességük is. Ezen az uton figyelmeztetjük

Milik Károlyt, hogy senkitől a lapot el ne vonhatják. Ha a jövőben sem tudnának a laphoz hozzájutni, feygenek pangazt. Üdvözlét. - Kiss István, Steinhöfel: Kérdezzék előző számunkban már választottunk. Üdvözlét. - Szőke István, Niepölgz, bei Berlinchen, Kreis Soldin: Kéri Gyuláról való munkástársát, Szilágyi Andrást, közölje vele címét. - Módis Erzsébet és társai, Kalkhorst über Grevesmühlen: Örmömel olvasóinkat a Nemzetpolitikáról, Szolgálati állásokról, Kérdés: Kérdezzék előző számunkban már választottunk. Üdvözlét. - Varga Ágoston, Kleinlumow: Levélét nem értjük, mert mi Pétervárasra címre küldjük lapunkat, amely aug. 31-ig fizetve van, de felszólítást nem küldtünk a pénz beküldésére. Itt valami tévedés foroghat fenn. Üdvözlét. - Bácsa Ambrus és Bella Anna, Stieglitz über Tempel. Mindkét német megrendelőt a szótárt, de annak ára, egyenként 4.20 P eddig még nem érkezett be hozzánk. Ertesítsék hozzátartozóikat, hogy sürgősen küldjék be a pénzt. Üdvözlét. - Korpis György, Dieckow über Lippine. Szívöven - magyar szótárt hiába kerestünk, csak horvát-szerb-magyar és magyar-horvát-szerb szótár van. Ha ez is megfelel, úgy egyik hozzátartozójával küldessen címünkre 2.80 pengót s mi örmömel küldjük meg a kívánt szótárt. Üdvözlét. - Kosztály György, Farkas Gyula, Bocsai András és Nagy Ilonka, Kuckenshagen, Saalfelde, Franzburgbacht. A szótár ára most már 4 pengő. Ezanélkül beküldendő 20 fillér portókölték. Készséggel megküldjük mindgyököknek a szótárt, ha egy itthoni hozzátartozójuk beküldi a fenti összeget. A lap előfizetése félévére 4 pengő, ezt is itthonról kell beküldeni. Önök Németországból nem küldhetnek pénzt hozzánk. Üdvözlét. - Tóth György (Annsfelde Nr. 20 Kr. Dt. Krone Pomern) leveleze közölte, hogy gyermekeinek - ellátásáról különképpen gondoskodni nem bír. Amennyiben hazautazását ki szeretné eszközölni, forduljon Török Endre m. kir. gazdasági munkáügyi főnököz címén a berlini m. kir. főkonzultáshoz (New S. W. 11. Dessauerstrasse 28-29).

... Hohenstein, bei Friedland: Minden hónapra hazaküldhetik a megállapított összeget, - utólag is. Annyszor 60 márkát küldhetnek haza, ahány hónapot kint töltöttek, akár egyszerre is feladhatják utólag. - Szalai György, bei Kröpelin, Butelkow: Testvére, Szalai Eszter, a Vasárnap utján szeretettel üdvözli, az egész család, szülei és testvérei csokoltatják, egy. Farnasi Gyulánét, Neudorfer, Post Barackenfriede, Kreis Anklam: ugyancsak szívből üdvözlök, kíséleányával együtt Szalai Eszter. Sajnálhatlak vette tudomásul, hogy beteg volt és örül, hogy felgyógyult. - Szabó Barnabás, Gross Lunow, Post Klein Lunow, Boddin: Reklamációját illetékes helyre továbbítottuk. Üdvözlét. - Ocsai Józsefné, Aschersleben: Ha már márciusban is kint dolgozhat, természetesen arra a hónapra is küldhetnék haza a pénzt. - Fa derék Emília, Grammitz, Kreis Hagenow: Nagyon örülnék, hogy mindannyian

A nagyháború eseményei

A német véderő főparancsnokságának közlése: az utolsó napok folyamán ismét szűkzávakok. Anyi azonban mégis megállapítható belőlük, hogy

a döntő hadműveletek két szakaszban folynak.

Héves harcok zajlanak Leningráról ki. Tervezerű és szövös ít a német előnyomat, amelyet hatáshason lámogatnak a bombavetők és a messzreható ágyúk védelmi vonal egyenként. A front északi részén három széklet hadsereget döntöten megverték. Német kézre került 58.000 fegyver és 320 páncélos, valamint 645 lövegés zskmányoltak.

A másik fontos szakasz a Dnyeper folyó völgye, ahol Kremenuscov város eseti el és a német hadosztályok a Dnyeper első folyószájánál széles arcvonalon törnek előre kelet felé. A város nagyon fontos csomópont, a Krim-félsziget. Odessza és Kiev felé. A jelek szerint a harc

most Krim-félsziget birtokáért folyik.

Olasz híradás szerint

az amerikai hajóhad szeptember 16-án a háborús kikötőket belseben cirkál a tengeren.

Roosevelt rendelkezése minden Angliából irányított hajó amerikai ágyúk védelmébe állt halad, ami kététegtlenül bizonyos élezi a viszonyt az Egyesült Államok és a tengelyhatároz között. Amerikában felvetődött a semlegesítés törvény módosításának kérdése, de elév az is, hogy a kereskedelmi hajókat felfegyverzik. Berlin és Róma feszülten figyelik a fejleményeket. A tengely vezetői egyelőre gondosan kerülnek minden olyan cselekedet, amely fegyveres asszesszát váltalná ki.

Roosevelt politikáját bizonyos fokig az Egyesült Államok és kapán vezetői igazgatják meg. A kérdés tisztázása érdekében már bizonyos illó óta tárgyalások folynak, amelyek lassan haladnak előre. Londoni vélemény szerint a japáni politika elvi módosítására kevés a remény.

A Közélet-Nevlen ismét Irán került az érdeklődés középpontjába. Teherránt, Irán fővárosát szovjet és angol csapatok szállták meg. Az új kormány, amely angol nyomásra alakult meg, sajtóhíradókban akarta megnyilvánítani, mire a sajtó továbbra is. Utóda legelőbese fia lett. Lemondása után néhány órával a sajtó ismeretlen helyre menekült.

Ősziek - tavaszok NITROGEN-ellátása

PÉTI SÓ-val! Mészsalétrom-mal! Kénsavas ammoniak-kal!

Péti Nitrogénművek RT. Budapest, V. Néador-u. 21

Honori Nagj

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

GAZDATUDOMÁNY

Miért nem nagyobb a buzatermes a kisgazdaságokban?

Régi probléma, de — sajnos — még mindig aktuális. Sőt, különösen aktuális ma, mikor évről-évre nagyobb földterület jut a kisgazdák kezére és évről-évre nagyobb fontosságra tesz szert a legfontosabb, valóban az életre jelentő gabonaféle: a buza.

A fajtakérdés a haladói kívánó kisgazdánál könnyen megoldható, mert hiszen földművelésügyi kormányzó évről-évre oszt ki az illető vidék természetviszonyainak megfelelő nemesített buzavetőmagot.

Nagy, nehezebben orvosolható hiba azonban az, hogy különösen az alföldi kisgazdák állatállománya nem elegendő a talajról felmentőhatásnak. Csak ritkán eszben kerülne föld a 5 évenként trágyázás alá: nem ritka az az eset se, amikor 8-10 évenként kap a föld trágyát. Hozzájárul az a hiba, hogy a termelt trágya is gyenge minőségű, mert a trágyakezelés se megfelelő.

Amíg nagyobb állatállomány bevezérése, illetve felnevelése sikerül, addig szuperfoszfát és pótló só alkalmazásával iparkodjunk buzaföldünk terméreméjét fokozni.

Örvendés, hogy ma már sok kisgazda alaposan rostált, triórozott, illetve szelektózott buzát vet el és ezt közvetlenül a vetés előtt csávazza is.

Mégis miért veti fel olyan nagy létszámú a buzaföldesek az azot, a komposztot, a húspisztót, a buzavirágát és még természetek más gyomnövényeit. Illetékes szakfelírás véleménye szerint ennek oka először is az, hogy Alföldünkön csak kétszer kapált is így elgyomosított kukorica után vetik a buzát; másodsor, hogy a gyommagvakkal erősen terhes földet csak egyszer szántják meg: buza alá; harmadszor, hogy a kukorica után kerülő buza a kukorica tusójának és gyökérzetének bomlása következtében beálló nitrogénhiány miatt, mind őszel, mind koratavasszal lassan indúl fejlődésnek is így a gyomok erőre kapva a buzát elnyomják. A buzatermesés feltételei tehát nemcsak az azot, a komposzt, a húspisztót, a különböző tekintettel a talajhántás és az őzsi mészszántás végrehajtására, jobb vetésgazdálkodás elérése végett pedig több takarmány-, ipari és olyan növény termeszésének bevezetése, mely korábban lekerültven a földről, a buza alá az alaposabban bemunkálható. De ha átmenetileg a kukorica helytelen a buza előtt is kukorica föld termeli, akkor ne késői, hanem legalább középsőre kukoricát vessen abba a földbe, melybe majd az őszel buzát tervez, hogy így a buza ne egy, hanem lehetőleg két szántásba kerüljön. Fontos természetesen ilyen esetben, hogy a kukoricaföldet tarték gyomtalanul a végül a buzavetés előtt 3-4 héttel ki 40-50 kg német 1-2 kukoricaoktó okozta nitrogénhiány pótlására.

A bűrelt földet még kisebb, évről-évre csökkenő a buzatermes akkor, ha a föld csak 1-3 évre van kiadva. Ilyenkor a bérlet a rövid bérleti idő alatt a föld termelőerőjét és művelési állapotát (gyommentesség és tápanyagok) bizony nem képesek továbbítani, hanem a rövid idő alatt, legyen elfogyasztott termése. A bérbeadók saját érdekükben cseleksenek tehát, ha hosszabb lejáratu szerződésekkel adják ki földjeiket és — akár a pillanatnyi haszon keresésének mérséklése érdekében is — rávezetik a bérletes tarrára, hogy nagyobb állatállomány tartásával, jobb talajmunkával, jobb ve-

tésforgóval és műtrágyák alkalmazásával a föld termelőerőjét őrizzék meg, azaz ne folytassanak rablógazdálkodást. Ne vizsgáltsuk magunkat azaz, hogy Németországban nagyobb a termés, mert ott jobb az időjárás. És vajjon miért nagyobb a magyar közép- és nagybirtokosok? Cikksünkben megállapított tények megadják a kérdésre a feleletet.

HIREK

A Kormányzó Úr délvideki emlékiratát alapított a Honvédségi Közlöny legutóbbi száma Magyarország kormányzójának kéziratát közli a Magyar Délvideki és visszafoglalásának emlékre emlékeztető alkalomára.

A herceprímás imát rendelt a hazánk és hadbavonul katonáinkért. A magyar katolikus papság már eddig is állandóan külön imát mondott szentmisében a hazáért. A püspöki kar most a hívek nagy tömegét is be akarja vonni az imádság megemlékezésébe. Ezért, *Serédi* Jusztinián úr, bírhos herceprímás a püspöki kar nevében az egész ország területére elrendeli, hogy a napokélti plébániáimban, nem plébánia templomokban és kápolnáiban pedig a legelőtöbbségűt más az előtt imát végezzék papjai a hínkel hazánkért és hadbavonul katonáinkért.

Az Erdélyi Párt megkoszorúzta Telesi Pl. és Csáky István sírját. A kolozsvári bevónulás első évfordulója alkalmából Erdély név hálátless hódolattal kereste fel Telesi Pl. gróf és Csáky István gróf sírját. Az Erdélyi Párt koszorút helyezett a két nagy államférfi sírjára.

Gazdaszónokképző tanfolyam a Szövetkezeti Gazdaszónokképző Otthonban. A Magyar Szövetkezeti Szövetség által szervezett Gazdaszónokképző Otthon augusztus 28-án nyitotta meg az ötdik nyolc hetes tanfolyamát kisgazdaszónokképzés céljára. Az Otthon a szövetkezeti szervezetek legújabb végző munkásságát, azaz a célkitűzéssel, hogy tanítványait a magyar kisgazdaszónokképzés feladatainak megvalósítására képezzék tovább. Fontos személynézőségi érdeklődő földművelészek és leányok a képzés és gyakorlati háttérrel ismereteket fejlesztés, utabk, korszerűbb háztartási munkafeladatokra való felkészítés. A feladatok a következők: tanfolyamok. Ma, mikor a közéletünk érzéltatása után sem mindig juthat a gazdaszónok a megközelítő székességek elismerésére, különösen fontos, hogy abból, ami gazdaszónokban terem és ami nehézség adótt hátszórható, takarókos fűszél, megfelelő tájéradó, érdekl. érdeket tudjon készíteni. A Szövetkezeti Gazdaszónokképző Otthon tantervében szerepel még a korszerű gazdasági ismeretek, helyes háztartási tevékenység, tájékozódás, állatorvosi vizsgálat, azonosítási feladatok háziipari munkára, szabó-varrásra, stb.-re — való oktatás is. Minden ilyen tanfolyam megkezdésére a földművelészek gazdaszónokai és művelészek szívesen látják. A legközelebbi f. év október 27-én kezdődik.

A „Föld napj” Búgalriában. Szeptember 14-én, Szent Simeon bolgár mártír ünnepe s egyezmény a és trónörökös avatásnap, egész Búgalriában megünnepelik a „föld napját.” Ezen a napon vetnek először a gazdaszónok és megindulnak szállítás szerződés előtt meg. A szántó munkájának a templomokban, térszertéren, tojáselmérés ki a szántó földesek és az első márkát kereszt formában vetik el.

Szövetkezeti munka elismerése. A Hangya központi igazgatósága Pausz Aladár úr. piábanos egrosschi és Csebej Sándor főjegyző, kazári szövetkezeti, valamint Ferenc Kalmánné, a jászapatti szövetkezeti boltkezelő felkérésére, érdemes szövetkezők minőségűk elismeréséről, a Hangya bronzemlékért adományozta.

Ujból megnyitották a MÁV füvevel ellátott Szatmárnémetiben. Szeptember 14-én Yarga József kereskedelem- és bazarügyi miniszter és Horthy István államtitkár, a MÁV elnöke, Jelenléteben, valamint számos közéleti előkészség részvételével szónoklást ünnepélyes keretben nyitották meg a MÁV füvevel ellátott Szatmárnémetiben. Horthy István államtitkár, MÁV elnök, időközben megszűnt hangzott, hogy az intézet megnyitására csak a szónoklást szociális feladatok között a vasutasok gyermekei iskoláztatásának előzetése is. Az intézet falán belül fégyelmelem párost szerettel, vállalkozás szellemben, igaz hazaszeretettel, mindig az igazságot, Yarga József miniszter a magyar vasutasok szénhathóságát követését állította példának a növekedés el. A zászlót Horthy Istvánnak avatta fel.

Százhusz pengő, havi kereseti lehetőség biztosítva, viszonylag csekély befektetéssel, otthon végezhető munkál, férfiak és nők részére. Vidékieknek is állandó vidéki munka garancia, anyagot szállítjuk, a kész áru átvesztjük. Kérjen ismeretlent: Kleopatra köztelem, Budapest, IX., Lónyay-u. 43. (Válaszfeljegy.)

SZÁRÍTOTT KÜRRÉPÁSZELLETER IGÉNYLÉSE. A közelmúltban hivatal felhívja a takarmányellátási idej nehézségeivel küzdő gazdák figyelmét arra, hogy amennyiben szárított kukorica- és szójapaprikát kívánunk felhasználni, úgy ez igényelhet átváltást jelentősek be a hivatalunk (Budapest, V. Kossuth Lajos-út 11. I. emelet 118.). Előszörben természetesen tehetnek és hízalók tarthatnak szánót arra, hogy szárított kukorica- és szójapaprikát kapjanak.

Szeptember 30-ig a Futura magasabb árat fizet a termelőiöknek a sörárpárt. Az árelenőrzés országos kormánybizottság 1941 augusztus 2-án engedélyt adott a Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Árturforrásai Rt. „Homibár” köztelemnek, hogy a megjelölt minőségű sörárpárt — adapséft és marosvásárhelyi partiban — az előír feltételek mellett a takarmányipárnál magasabb termelői árakat fizessen ki. Az árelenőrzés országos kormánybizottsága közölte a Futura Rt. „Homibár” köztelemnek, hogy a fenti sörárpárt a köztelem engedélyezett sörárpárt szeptember 30-án állapítja meg. Ez időpontban tüntetnek át, illetve felajánlott sörárpárttelekért már csak a 1940-1941. M. E. sz. rendelkezés megállapított alacsonyabb takarmányipárnál fizethetők ki a termelőiöknek.

Prof. Röntgen — „Lélek és élet” című könyve a közelmúltban jelent meg. Mű tanulságos lelki kérdéseket, emlékeket, megfigyeléseket tartalmazó társalgás. Prof. Röntgen — akiknek az „Lélek” műve — az olvasó jól ismeri a „Szinhalád Magazin” hasábjainál. A könyv bolli 4ra 6 P lez, előzetes megrendelés esetén azonban 4,50 P-ért kúld meg a nyomda. Megrendelhető: Szent-nyomda, Budaörs, Városháza-út 14. szám.

Ha 10.000 tojásos baromfikeltetést helyez üzembe a Hangya. A bérkeltetés iránt megnyilvánult nagy érdeklődés iránt készítette a Hangyát, hogy hat újabb 10.000 tojásos baromfikeltetést állítsan üzembe. Az új keltetőgépek a napokban kezdik meg működésüket Kecskeméten, Sentesen, Sümegben, Törökcsanakteleken és Debrecenben. A hatodik keltetési központ Bácsbákos, eddig még ki nem jelölt városban lesz.

SZÖVETKEZETI MUNKA

A szövetkezeti szellemű tervszerű építomunka útján említésre méltó állomások érkeztek *Eresi* községben a Hangya szövetkezet tábora.

Augusztus 24-én a Hangya keretében működő Magyar Szövetkezeti Árszervező asszociációja Eresi-ben, munkarendjét állapította meg, augusztus 27-én pedig az *Eresi* Hangya szövetkezet rendezésében a szegs-halombattai és ráckeresztúri szövetkezeti vezetőférfiak részvételével szövetkezeti értekezlet volt.

Vámosy József igazgató-tanító, szövetkezeti ügyvezető, házigazda minőségében üdvözölt a résztvevőket: hangsúlyozta, hogy a mai megbeszélés éleiben a szövetkezeti szervezetek szellemének ápolása rendkívül fontos, mert

a kisember, létét jelentő gazdasági és jóléti kérdéseket leginkább szövetkezeti keretben oldhatja meg.

Stich Antal gazdasági tanácsos, a Hangya központ választmányi tagja, az értékesítés megbeszélése után elérhető eredményekről tartott nagy érdeklődéssel fogadott, igen tanulságos előadást. Tamás Alajos igazgató-tanító, az *Eresi* Hangya szövetkezet közdelmes múltjáról és a vezetőférfiak fáradhatatlan munkásságáról ért értékes eredményekről számolt be.

Nemzetgazdasági szempontból fontos, hogy a kisemberek minden lehető módon foglalkozhassanak, illetőleg jövedelmük jussanak. A legkisebb és legmiratrabban terület sem hanyagolható el. Ellenulyságnak kell a természeti csapások által okozott gazdasági nehézségeket is. Ime egy kimagasló példa, melyről f. hó 4-én d. u. fel 5 órákor, a rádión adott helyszíni közvételében át értesült a közönség.

A győrményi Fehértő köztelem háttér az árúv és a vadizak termékek lenné tettek. A lakosság a legnagyobb szegénységben nyilvánított. Ekkor négyen élelmis legény a szomszéd köztelembeleköt megmutatta azoknak jövedelmüket háziipari munkájukat: a csuhé (a tengeri belső hártályavele) és a nyakéty feloldozását a sere falujakban sok érdeklődőt tanított meg. Így indult meg Fehértőn a csuhé és gyékény feldolgozásának háziipari. Leglekezebb buzdítói és tá-mezőri az ügynek Halassy József községi főjegyző, Élő József igazgató-tanítótanító és Pápoly Viktor, a fehértői Hangya szövetkezet ügyvezetője voltak. A Hangya szövetkezet a nyelvek kezdte, valamint a háziipari termékeknek (szatyor, lábróla, ivergofon, ezek-ülőköt, kosár, stb.) értékesítését is.

A siker teljes volt. Mult év októberétől f. év júniusáig 40.000 P-t fizetett a f. csuhé- és gyékényárúrt a fehértői kisemberek kezébe a Hangya.

Az összeg jelentőségét csak akkor tudjuk értékelni, ha figyelembe vesszük, hogy a köztelem mindössze 800 lakosa van.

Igy árad a jóléti a szövetkezeti munka nyomán.

Etközötták 17 rémírtérszékű szűd rődiótták Biharmegyeben. Bihar vármegye Békény István központi járás 15 szobaltró 17 esetben intézkedést ölten szűd szomolyak szemben, akik a rádió használatának visszatartás, megvonás, töltés a rádióhasználati jogot, a készüléket pedig elkoztatják.

